

I Sparepærer som afløser for glødepærer

1. september 2009 udgik alle matte glødepærer af produktion, og de klare glødepærer udfases løbende frem til 2012. Spørgsmålet er så, hvilke pærer, der fremover kan bruges i lamperne rundt omkring i huset, på arbejdspladsen og udenfor. Valget vil ofte stå mellem sparepærer og halogenglødepærer, også kaldet krystalpærer, samt eventuelt diode-pærer (LED). Dette faktaark fortæller, hvor sparepærer kan være en god afløser for glødepærer, og hvad man skal være opmærksom på. Der er udarbejdet et tilsvarende faktaark om diode-lyskilder (LED).

Sparepærer til næsten enhver lampe

Sparepærene har gennemgået en markant udvikling gennem de senere år. Der er nu et stort udvalg af sparepærer, i mange forskellige størrelser og former. Man vil derfor kunne finde en sparepære, som passer til næsten enhver lampe. Enkelte firmaer har specialiseret sig og har et stort udvalg af små pærer og pærer til specielle lamper, hvor der eventuelt kræves særlige sokkeltyper, f.eks. GU10 og G9-sokkel.

Mange sparepære-fabrikater findes nu også i spiralsnoede udgaver, som kan være mere dekorative i lamper, hvor pæren sidder synligt. De spiralsnoede pærer retter samtidig en større del af lyset nedad end de stavformede og "pæreformede" sparepærer. Sparepærer kan også anvendes i spot lamper. En række firmaer laver sparepærer med indbygget reflektor som spot belysning.

Stor energibesparelse ved brug af sparepærer

Den væsentligste grund til at vælge sparepærer er energibesparelsen. Sparepærer sparer 75 - 80 % af strømforbruget i forhold til en glødepære, mens en halogenglødepære (også kaldet krystalpære) kun sparer 30 - 40 % af strømforbruget i forhold til en glødepære. Både økonomisk og miljømæssigt er det derfor en god ide at anvende sparepærer så mange steder som muligt.

Som tommelfingerregel kan glødepærer udskiftes med sparepærer, der bruger ¼ antal watt, som vist i Tabel 1. Hos flere forhandlere ses desværre lidt vildledende vejledninger. F.eks. anføres en 11 W sparepære ofte at kunne erstatte en 60 W glødepære. Herved får man mindre lys og dermed en dårlig oplevelse.

Tabel 1

Glødepære	Sparepære
25 W	5-7 W
40 W	9-11W
60 W	13-15 W
75 W	18-20 W
100 W	20-23 W

Tabel 2

Glødepære	Lysmængde i lumen
25 W	220
40 W	415
60 W	710
75 W	930
100 W	1340

Lys er lig med lumen

Når pærene skal udskiftes er det nyttigt at vide, hvor meget lys, der er behov for. Det er derfor vigtigt at kende til enheden lumen, som er et mål for, hvor meget lys pæren udsender. Lumen værdien står normalt på pakken, når man køber en ny pære. Lumen er ofte forkortet til "lm". Ved at benytte tabel 2, kan man se hvor meget lys, man er vant til fra den kendte glødepære.

Hvad er en sparepære

Sparepærer er i al enkelhed en lille lampe, bestående af et kompakt lysstofør, hvor den tilhørende elektronik er indbygget i soklen. Sparepærenes egenskaber afhænger bl.a. af, hvilken elektronik der er anvendt.

Kontakt Energijtjenesten på 70 333 777 eller energitjenesten.dk for yderligere oplysninger.

Tilfredsstillende farveegenskaber

Sparepærer har ry for at have dårlige farveegenskaber, men også på dette område er der sket en stor udvikling. Der er dog store kvalitetsforskelle blandt de pærer, der er på markedet. Der findes stadig billige pærer med "grimt lys". Derimod har alle de pærer, som er nævnt på Center for Energibesparelsers liste over "Anbefalede A-pærer", gode farveegenskaber. Farveegenskaberne beskrives dels ved pærens egen lysfarve, dels ved dens evne til at gengive farver. (Se www.elsparefonden.dk)

Lysfarve: Sparepærer har typisk samme lysfarve som glødepærer, nemlig varm hvid (angivet med farvetemperaturen 2700 Kelvin grader). Der forhandles også pærer, hvor farven er ekstra varm hvid (dvs. med en lavere farvetemperatur på 2500 Kelvin grader).

Farvegengivelse: Sparepærer har generelt en god farvegengivelse, angivet med værdien 80 Ra. Glødepærer og halogenpærer har derimod en ekstra god farvegengivelse, med værdien 99 Ra. På steder, hvor der kræves ekstra god farvegengivelse, f.eks. ved et spejl, hvor der lægges makeup eller prøves tøj, vil det være nødvendigt at anvende halogenpærer eller de såkaldte krystalpærer. Nogle foretrækker også pærer med ekstra god farvegengivelse over spisebordet. Stort set alle andre steder vil lyset fra sparepærer have en tilfredsstillende kvalitet.

Kvalitetspærer har lang levetid

Levetiden for sparepærer er normalt meget lang, men der er store kvalitetsforskelle. Pærer fra Elsparefondens liste "Anbefalede A-pærer" har en levetid på mindst 6.000 timer, nogle helt op til 15.000 timer. Den anførte levetid gælder dog kun, hvis pæren anvendes i åbne armaturer med god ventilation. I lukkede armaturer kan der opstå høje temperaturer, som i løbet af kort tid ødelægger elektronikken. Kvalitetspærene tåler samtidig mange gange tænd-og-sluk, typisk lige så mange gange som antal timers levetid.

Sparepærer til trappeopgange, kældre og garager

I trappeopgange og lignende steder er der brug for særlige pærer, som kan tåle betydeligt flere tænd/sluk end i det private hjem. Disse pærer har samtidig en såkaldt Quick light teknologi, som sikrer en hurtig tænding. Den hurtige tænding til (næsten) fuld lysstyrke, kan også være nyttig i kældre, garager, lager lokaler mv., hvor man hurtigt passerer igennem eller hurtigt skal hente ting.

Kun få sparepærer tåler dæmpning

Sparepærer kan ikke lysdæmpes, medmindre dette er angivet. Der findes pærer, som kan dæmpes ved hurtige tryk på afbryderen. Disse kan ikke dæmpes med lysdæmper. Der findes også et antal pærer, som efter fabrikantens anvisning kan dæmpes med visse lysdæmpere. Der mangler standarder for området, og det anbefales at udvise agtpågivenhed. Hvis pærene anvendes sammen med "forkerte" lysdæmpere er der risiko for brand. Hvis man er i tvivl om, hvorvidt sparepære og lysdæmper passer sammen, så bør man vælge en halogen-glødepære. Halogen-glødepærer (krystalpærer) kan dæmpes uden risiko.

Sparepærer skal altid afleveres til genanvendelse

Sparepærer indeholder tungmetallet kviksølv, som er en miljøgift. Det er derfor vigtigt at kasserede sparepærer afleveres til genanvendelse. 98 % af materialerne i de indsamlede pærer genanvendes.

Kviksølv er også sundhedsskadeligt for mennesker. Hvis man er uheldig at slå en sparepære itu, så bør der udluftes godt og rummet forlades i ca. en halv time. På indpakningen er det nogle gange muligt at læse indholdet af kviksølv. Miljøstyrelsen har iværksat en kampagne om pæredygtig adfærd. Her kan du få gode råd til håndtering af sparepærer der går itu. **Læs mere på www.paeredygtig.dk**